

Hrvatski Šumarski Institut

Eutipella parasitica R.W. Davidson &
R.C. Lorenz (1938)

Rak kore javora

Mr. sc. Boris Liović

UGA1457002

U Evropi je otkrivena 2005. godine u Sloveniji (56 stabala)blizu Ljubljane, a 2007. u Austriji.

U Sloveniji bolest je utvrđena na klenu i gorskom javoru dok velika opasnost još prijeti i javoru mlijecu.

Napada javore u Sjevernoj Americi i to prvenstveno *A. saccharum* ([maple syrup](#)) i *A. rubrum*.

- A. negundo*
- A. platanoides*
- A. saccharinum*
- A. nigrum*
- A. pseudoplatanus*
- A. pennsylvanicum*

Hrvatska

2007.

Prišlin – 1 km od Slovenske granice

13 Klenova (*Acer campestre*)

2 drveta sa mladim rakovima

9 drveta sa starim rakovima

2 osušena drveta

***E. parasitica* nije uočena na brojnim Gorskim
javorima (*A. pseudoplatanus*) u blizini
zaraženih klenova**

Sistematska pripadnost

Kraljevstvo: Fungi

Odjeljak: Ascomycota

Osobitost mješinica (askus) sa 4-8 askospora - spolni stadij
konidije – nespolne spore

Holandska bolest brijesta - Ophiostoma ulmi

Rak kestenove kore - Cryphonectria parasitica

Tartufi

Pepelnica - Microsphaera alphitoides

Kvasci - Saccharomyces cerevisiae

Entomopatogena gljiva - Cordyceps militaris

- Gljiva uništava rastući sloj stanica ispod kore, kambij.
- Oko zaražene površine razvija se izbočeni kalus kojega tijekom mirovanja vegetacije gljiva uništava i napada još više kambija.
- Mrtva, tamna kora ostaje na rakastoj tvorevini koja je češće na jednoj strani debla ali može opasati i cijeli opseg debla.
- Rakaste tvorevine najčešće nalazimo od 70 cm pa do 3 m visine debla.

Kobrina glava

Obično je napadnuto između 2% i 10% stabala ali na nekim staništima na više od 20% stabala.

Umanjena gospodarska i krajobrazna vrijednost stabla ali takova stabla su osjetljiva na napad gljiva truležnica drveta te su sklona lomovima.

Osobito su osjetljiva mlađa stabla u šumi ali i u parkovima.

- Za toplog i vlažnog vremena spore se oslobađaju i vjetrom raznose na udaljenost više od 20 metara.
 - Na veće udaljenosti gljiva se širi zaraženim sadnicama javora.
-
- Gljiva najčešće napada prethodno stabla oslabljena nepovoljnim okolišnim činiteljima (suša, mraz, otrovne kemikalije) i nedostatkom hranjiva. Gljiva inficira stablo samo kroz otvorene rane.

Najbolja preventiva bolesti onemogućiti da se ostvare uvjeti za razvoj gljive.

Rizik širenja

Razvijen je modelu za prognozu širenja gljive u Evropi koji se bazira na osjetljivosti domaćina, reprodukciji gljive, širenju gljive s naglaskom na areal osjetljivog domaćina i pogodnost klime (temperatura, vlaga i oborine).

Potencijal za širenje gljivu u Evropi

10 *Acer pseudoplatanus* L. – Gorski javor

8 *A. platanoides* L. – Javor mliječ

5 *A. campestre* L. – Klen, poljski javor

3 *A. monspessulanum* L. - Maklen

3 *A. opalus* Mill.

3 *A. tataricum* L.

2 *A. cappadocicum*

2 *A. heldreichi*

2 *A. hyrcanum*

2 *A. neapolitanum*

1 *A. lobelli*

1 *A. sempervirens* L.

1 *A. velutinum*

Rizik širenja

